

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:		Vidéken:	
Félévre 6 kor — fl.	Félévre 9 kor — fl.	Félévre 9 kor — fl.	Félévre 9 kor — fl.
Negyedévre 8 kor — fl.	Negyedévre 4 kor 50 fl.	Negyedévre 4 kor 50 fl.	Negyedévre 4 kor 50 fl.

Felolvas szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota földszint, az udvarban hátul.

Egy magyar mágnás a közép-osztályért.

Vannak nagy urak, akik szónokolnak a középosztályért, akik kongresszusoznak a középosztályért, és akadt most egy, aki cselekszik.

Idősebb Pálffy János gróf Széll Kálmán miniszterelnökhöz beadványt intézett, amelyben tudatja, hogy kétféle-hétszáz-negyvenháromezer-hatszáz korona értékű pozsonymegyei birtokait az államnak adományozza abból a czélből, hogy a birtok jövedelméből ösztöndíjak adassanak középosztályu magyar érzelmű családok fiúgyermekének, valláskülönbség nélkül.

A beadvány értelmében a nemes gróf Pozsonymegyében levő alsódiósi, ottóvolgyi, Cseszter, továbbá Pilla és Dubova községek határában levő birtokai, amelyek 5854 hold erdőből, 734 hold szántóföldből és egy várból állanak, már most átmennek az állam tulajdonába. Életfogytiglani haszonélvezetét magának biztosítja

az adományozó, erdőüzemét azonban már mostantól kezdve a földmívelési miniszter rendelkezésére bizza.

Az ösztöndíjak czélja az, hogy a magyar középosztály gyermekeinek megfelelő magasabb szakképzettség elnyerésére legyen módjuk s erre a birtok jövedelméből hétszáz és ezer koronás ösztöndíjak adassanak, — mint fennebb említettük — a polgári osztály magyar érzelmű családjainak könnyítésére, nyilvános pályázat útján és kihirdetés eszközésével. Vörösvár nevű várának a nemes gróftól megillető háromnyolczad-részt följánlja nyári üdülőhelyül beteges középiskolai növendékek számára.

Csak négyszázaléknyi kamatozást is számítva a 2.743,000 koronányi forgalmi értékű alapítványból minden évben száztíz 1000 koronás vagy százötvenhét 700 koronás ösztöndíj kerül ki, vagyis annyi tanuló kaphat segítséget tanulmányai folytatására.

A párját ritkító adomány halatára kétségtelenül első sorban

az alapító felé fordul az egész magyar közvélemény érdeklődése. Mert bár mágnásember s a közélet terén régóta tevékeny, mégis kevesen ismerik a 71 éves öreg főurat, aki csöndes, visszavonult agglégény-életet élt mindenkor s csak titokban gyakorolt jótékonyosságának, meg művészeti kedvteléseinek élt. Most is, hogy óriási alapítványával meglepte a világot, alig lehet róla megtudni valamit.

Pálffy János gróf nemeslelkűségén felbuzdulhatnak mindazok, akik a sors kegyelméből a közérdekért áldozhatnak. Szónoklatok nem mentik meg a közép-osztályt — a Pálffy János gróf példáján okuló nagyságok sokat tehetnének.

Mert nem beszélni — tenni kell a közért.

ORSZÁGGYŰLÉS.

— Távirati tudósítás. —

Ma befejezték a birtokosok és gazdatisztek viszonyáról szóló törvényjavaslatot. Az általános vitában még

Ezt még nem ismerem!

Saint-Machin ur valószínűleg rossz kedélyállapotban volt, talán többet vesztett a baccaraton, mint rendesen, vagy lehet, hogy maitresse olyan emberekért csalta meg, kik mélyen alatta állanak — mi pedig mindig félelmetes dolog — elég az hozzá, hogy egyszerre csak vágya támadt megoósulni, eddigi életmódját félbeszakítani, egy örökös élettársat birni és — óh szép ábránd — családfáját törvényes Saint Machinkákkal gazdagítani.

Elmerengve tekintett a cigarratta füstje után, melyre a Petit clubban elköltött kemény beafatek könnyebb emésztése végett gyújtott rá. Képzeletében elébe került egy kényelmes otthon, félhomályban szendergő rózsaszínű függő lámpájával, a meleg kandalló, előtte puha fotelben egy csinos, ügyes, fiatal asszonyka, kezében női munkával, vagy a „Revue des deux Mondes“ utolsó számával.

Mennyivel kellemesebb volna ez az élet a mostaninál, itt ebben a Cirkus-utcai földszinti lakásban, a melyet csak azért keres fel napjában, hogy frisuráját megigazgassa, cipőket váltson, vagy a leveleket átnézze.

És hát mi a „párisi nő“ primadonnájával, Olympiával való viszonya?! Valóban szép viszony! A társalgás egyébről sem folyik, mint a direktor igazságtalanságairól, a regisseu szeszélyéről és az első komikus izetlen tulkapásairól. Hát élvezet egész nap a kulisszák háta megett várni, csak azért, hogy a próba végén Olympiának karunkat átnyujthassuk? És azok a gyűlöletes diner k, a szürkülő reggeli órákban elköltött levelek! És végül kimerült testtel hazatérni az unalmas legény tanyába! Természetesen akad néhány kellemes, sőt ingerlő pillanat is, ezt nem lehet tagadni. Az Olympia csókjai észbontók. Hanem ennek a tisztán érzéki gyönyörnek volt valami neveléses oldala és később idegrontó, kimerítő hatása.

Igen ez az életmód ostoba, absurdum és kell, hogy immár vége szakadjon. Kívánatos dolog, hogy mint egy Jason, meginduljon az aranygyapju elnyeréséért.

A párisi nők azonban mind igen csalfák, élvhajhászok, különösen nem a házi életbe valók. Idejük legnagyobb részét a szabónál, fűzőgyárosnál, a kalaposnál töltik — ha nem éppen más valahol.

Olympia ezen időben Couteretsben időzött, hogy megviselt hangszáljait ápolja; a valóságában azonban, — a mint ezt egy névtelen levél elárulta.

— Tartempói tenorista társaságban használta a gargarizáló vizet. Ezek szerint Saint-Machinnak teljesen szabadságában állott azt az utat választani, a melyik neki tetszett és oda hajózáni, hol az igaz hűség virul. Herkuleshez hasonló választ állott előtte. Az egyik tovább vezetett, az unott uton, melynek már minden zegé-zugát ismerte, a másik ragyogó napfényes, a házi béke lehelletétől körülvett erény utja...

Megfontolta a dolgot és a továbbira szánta rá magát; vagyis úgy találta, hogy ez az ut a Boulogne-i tengeröbölhöz vezet. Miért épp n a Boulogne-i tengeröbölhöz? Hát mert Saint-Machin tudta a Dickens könyveiből meg az illusztrált lapokból, hogy igazi női modellt, a ki kedveli az otthont, jól készíti a théát, érti a sütezt főzést, csak Angliában lehet feltalálni. Ezek a fiatal, enyelgő kokett, sőt csapodár angol leánykák — így mondja Dickens — eljegyzés után valódi mintaképei lesznek a feleségnek és később az anyáknak.

A Boulognei tengeröbölben nyáron elég nagyszámu az angol colonia, hogy ezen vendégszerető part kellő közepén megtalálhassa az ember az álmodott igazi gyöngyött.

Megkönnyebbült lélekkel ugrott fö

Rátkay László vagdalta azokat a nagybirtokosokat, a kik üldözik a magyar gazdatiszteket s különösen két exponált állásu nagybirtokosról mondott jellemző dolgokat.

A miniszter beszéde után rátértek a részletes tárgyalásra, melynek legnevezetesebb momentuma az, hogy elfogadták Rigó Ferencnek azt a módosítását, hogy csak magyar állampolgár lehet gazdatiszt.

Elfogadta a miniszter, el a Ház. Az eseménynek érdekes előzménye van. A kormány ugyanis nem akarta elfogadni s ellensúlyozására Darányi ezt a módosítást tette, hogy ne csak a kötött birtokokon, de a hazában állandóan nem tartózkodó nagybirtokos és nagybérlo is öt év múlva csak okleveles (tehát magyar) gazdatisztet legyen köteles tartani. A függetlenségi párt evvel nem elégedett meg s Rigó megtette módosítását. Ekkor Plósz odament Szilágyi Dezsőhöz és kérdezte, mit tegyenek.

— Én rászavazok Rigó módosítására, felelt Szilágyi.

Ere a kormány is elfogadta a módosítást és általános helyeslés, a függetlenségi párt dörgő éljenzése közt a Ház is elfogadta.

Szilágyi a függetlenségi párthoz sietett.

— A te módosításod a helyes! mondotta Rigónak.

— Éljen Szilágyi! feleltek a függetlenségiiek, kik már értesültek az előzményről.

A javaslaton egyébként számos egyéb módosítást is tettek, melyekkel a gazdatisztok helyzetén igyekeztek javítani.

Tallán Béla az ülést 10 órakor megnyitja.

Rövid elnöki előterjesztések után rátértek a *gazdatiszti javaslatra*.

Rátkay László néhány bevezető szó után igen meleg elismeréssel szolt Darányi miniszterről, aki a kisgazdák érdekében mindig kész cselekedni. E javaslatnál fölmerül a kérdés, hogy az, aki e hazában földet bír, nem kötelessége-e, hogy előbb magyarrá legyen. De ha ezt nem is viszik keresztül, legalább a tisztektől megkövetelhetjük, hogy magyarul tudjanak. — Példát hoz fel: Egy újdonsült szerb földbirtokos behívta a gazdatisztjeit, megkérdezte, tudnak-e szerbül, akkor megmaradhatnak. Könnyezve felelték, hogy nem tudnak másképp, mint magyarul.

— Én pedig ugatni nem tudok felelte a földbirtokos. (Mozgás a szélsőbalon. Gyalázatos!)

Rátkay: Egy német földbirtokos legelső dolga volt, hogy a könyvelés, az igazgatás s általában a hivatalos gazdasági nyelvet *némétté* tette.

A miniszternek meg kell védenie a magyar nyelv önérzetét s ennek első keléke, hogy minden gazdatisztnek *magyar honosnak* kell lennie. Kossuth javaslatát pártolja. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

Darányi Ignác földmívelési miniszter (halljuk!) előbb Rigó Ferenczel polemizál. Azután kijelenti, hogy a magyar birtokosok nagy része a gazdatisztekkel humanusan bánik. E javaslat célja mindkét fél érdekeit megvédeni. Szól ezután a mezőgazdasági viszonyainkról, a szakoktatásról, a kísérleti állomásokról. A szakoktatás végett tanácskozmányt is fog tartani.

Áttér azután a tett javaslatokra. Nem szokott elzárkózni előlük. Csak olyanokat nem acceptál, melyek a humanusság rovására esnek. Kossuth javaslatának egyik része megoldatik a javaslat 24-ik §-ban, mely kimondja: Okleveles gazdatisztnek tekintetik az a magyar állampolgár —

Rigó Ferencz: Olvassa tovább!

Darányi (mosolyogva): Akár az egész. (Olvassa).

Rigó: Előbből kezdje! (Nagy derűtség.)

Darányi: Világos tehát, hogy megvan mondva, hogy csak magyar állampolgár lehet gazdatiszt. — A javaslat II-ik részét nem acceptálja, de kész reá, hogy magában bead egy módosítást, úgy, hogy az *absentálókra a 25 ik §. sankciója is kiterjesztessék*. Kéri a javaslat elfogadását. (Helyeslés jobbról.)

Rigó Ferencz: A miniszter ur azt mondja, hogy én nem értettem meg a javaslatot. Talán megfordítva van? (Polónyi haliban közbeszól.) Ne tessék közbebeszélni, én se beszélek bele Polónyi ur előterjesztésébe. (Derűtség.)

Polónyi: Nem neked szoltam.

Rigó: Tessék a kormánypártot zavarni, ne engem. (Zajos derűtség.) A miniszter magyarázatával nincs megelégedve.

A ház általánosságban egyhangulag elfogadta a javaslatot.

A részleteknél Makfalvy Géza, Tisza István gr., Rossival István, Feilitsch Arthur br. adtak be módosításokat, melyeket elfogadtak.

Abban az esetben, ha a birtokos azonnal elküldi a gazdatisztét, ki kell fizetnie a felmondási időre járó mindezen illetményét, a lakbérét is ki kell fizetnie.

Kossuth Ferencz azt a szakaszt módosítja, mely szerint ha 30 napon túl le van tartóztatva a gazdatiszt, elbocsátható rögtön. Itt kimondandó, hogy csak diffamáló büneseteknél álljon ez.

Darányi miniszter azt feleli, hogy itt nem annyira a vétkesség minősítése, mint a fizikai idő volt irányadó. Ha aratás idején 30 napig nem dolgozik egy gazdatiszt, azt ugyasólván egész évben hiába fizették.

A többség az eredeti szöveget fogadta el.

A 25-ik §-nál Darányi miniszter beadja módosítását, mely szerint az absentáló 3000 korona adót fizető birtokosok és bér-

Saint-Machin a Saint Lázár állomás induló vonatjára. Az angol nyelvben való alapos ismeretei jelentékeny előnyt ígértek számára, annyira, hogy a mint Boulogne-ba érkezett, mindjárt megismerkedett egy Halifax nevű családdal, a mely család évenként egy ottani hotelbe szállt és ott theatestélyeket szokott adni, melyeknél Albion legszebb leányai szoktak részt venni.

Még az nap este soirée toilletet öltött magára. kabátját felékesítette az obligát csokorkával és bevoault a Sir John Halifax salonjába. Beléptekor, mintha leszegették volna, úgy állott meg egy bájos szépségű fiatal leány előtt, a ki kényelmesen hintaszéken himbálózva, egy öreg gentleman társalgott. A híres olasz mesterek soha nem varázsoltak vásznakra tisztább, áther gyöngöségű Madonna arcot. Azok a szelid, kék szemek, — tiszták mint a pihenő tenger — mely felett a fellegek semmi árnyéka nem vonult el, — kétségkívül sohasem rejtegettek még csak rossz gondolatot sem; azok a hibor ajkak, melyek fehérgyöngyösort engedtek látni, hasonlók voltak ama gyermekek ajkához, melyekről Hugó Viktor azt mondja, hogy csakis ártatlan csókokra vannak teremtvé. Haja körülvette homlokát, mint egy sugárzó korona.

Saint Machin, a kit ezen látvány elbájolt és rabjává tett, odarohant sir Johnhoz!

„Mondja csak kérem, kedves Sir, ki az az imádni való fiatal leány!”

„Miss Jenay Fonymoon, egy ifju lady, a ki a hármas birodalom egyik legelső családjához tartozik.”

„És még szabad?”

„Teljesen. Huszonkét éves. Figyelmeztetnem kell azonban, hogy a leány angol szokás szerint csak szép kiállítású, de egészen jelentéktelen hozománynyal bír.”

„Mit bánom én!” kiáltott Sain Machin „ki gondolna a pénzre, ha ilyen kincset fedez föl?”

„És kérem, mondja csak mégis, nem nagyon kokett, vagy csapodár?”

A mi ezt illeti kedves Saint-Machin ur, legjobb lenne ha saját maga győződne meg. Azonnal bemutatom. Beszélni fog vele, kérdéseket tehet fel előtte és mint műértő, azonnal megállapodásra juthat.

Az érdekes sir John bemutatta őt a leánynak. Dobogó szívevel kezdett beszélgetni a szép leánynyal olyan tárgyról, a mely angol szokás szerint ifju emberek közt meg van engedve. Saint Machin legnagyobb örömeire úgy találta, hogy a leány üde, vidám, szellemes és gyors felfogásu,

de amint látszott, absolute ártatlan és tapasztalatlan. Azok a sötét kék szemek nem hazudtak.

A társalgás ama könnyedségével, mely a francia nyelvnek oly csodálatosan sajátja, néhány kétértelmű tréfára fordította a beszédet, de úgy látszott, hogy miss Jenny egyáltalában nem értette meg. Izen, ez volt bizonyára az álmodott liliom, az arany kehely, a misticus rózsa, a hófehér hermelin, egy szóval a keresve keresett angyal. Saint Machin bizonyos volt benne, hogy felfedezte a híres tartományt.

Azonban a bizalmatlanságtól zaklatva, felzavarta emlékezetében *reportoirjának* sikamlós történetkeit. A tréfás tűzi játéknál belekezdett ama mesteri gallus történetkének egyikének elbeszélésébe, melyek „La vie parisienne” cz. alatt Droz Gusztáv tollából erednek. Mikor a végére ért, erősen szeméi közé nézett a szép missnek. De ez, a nélkül, hogy pillantana, a nélkül, hogy ajkán mosoly jelentkeznék, tiszta, nyilt tekintettel állotta ki.

Egészen érintetlen maradt.

Saint Machin elhatározta, hogy az adagot megkészszerzi és elmesélte Garcia Pedrónak egy novelláját, egy pikáns *históriát*, melynek hallatára még a néger is elpirulna. És az ártatlan leány egykedvűen

UTMUTATÓ

Debreczen legelőnyösebb bevásárlási forrásai.

Frank Rezső férfi, fiu és gyermekruhák nagy raktára a nagytemplom közelében, Bika szálloda szomszédságában.

Neumann Testvérek czipő kalap és uri divat áruháza, Tisza-palota.

Fényes Mór uri, férfi szabó üzlete. Elegáns öltönyök csakis valódi gyapjuszövetből, a megyeház épület.

Blattner Gyula épület üveges, üveg- és porcellán kereskedése, Főtér, Főtőzside mellett.

lők, 5 év múlva szintén csak okleveles gazdatisztet fogadtassanak.

Rigó Ferencz elfogadja a módosítást, de beleszuratni kívánja, hogy „magyar állampolgár.”

Rosenberg Gyula szerint a mai szöveg mellett csak ugyanazon kötött birtok mellett kötelező az oklevél. Ha tehát a birtokos változik, kijátszható a törvény. Birtokos helyett tehát „birtok”-ot kell tennie.

Polónyi Rigó javaslatát pártolja.

Darányi miniszter hozzájárul Rigó módosításához. (Általános helyeslés, éljenzés a szélsőbalon.)

A javaslat többi részét változatlanul elfogadták.

Öt perc szünet.

Szünet után következett:

A megrendelések gyűjtésére vonatkozó javaslat.

A javaslat tárgyalása előtt Rosenberg referált, de ebből hárszabályvita keletkezett. Barabás, Rakovszky Major és Pichler követelték a tárgyalás felfüggesztését, míg az igazságügyi előadó bejön a házba.

Rosenberg előadói jogosultságát fejtegette, amire Hegedüs miniszter koncedálta az ellenzék jogos álláspontját és így a tárgyalást holnapra halasztották.

POLITIKAI HIREK.

A főrendiház alelnöke. Értesülésünk szerint megtörtént már a döntés a főrendiház második alelnökének személyére nézve is. Erre az állásra báró Kemény Kálmán valóságos belső titkos tanácsos, az erdélyi református egyházkerület egyik főgondnoka fog kinevezetni. Ugyanez az értesülésünk arról is ad hírt, hogy Ernuszt Kelemen, a másik alelnök, kinevezésével együtt a titkos ácsosi méltóságot is megkapja.

hallgatta végig ezt is még csak a szempilája sem rezdült meg rá.

„Ez a valóságos angyal!” gondolta magában Saint Machin és már kezdte a kísérletezéseknek eme módját, — a mely mint valóságos blasphemia ökök csapásokként látszott a gyöngéd fülekre hatni — félrevetni, midőn hirtelen eszébe jutott egy utolsó kísérletet tenni.

A lelkesülés tüzeben belekezdett az utolsó történetkébe, a melyet tegnap este a párisi clubban hallott. Egyike volt ez ama kalandos pletykáknak, melyeket lehetetlen körülírni, a melyek kényszerítik az elbeszélőt bizonyos gondolatokat kézmozdulattal kifejezni, vagy egy-egy szót, a mit hangosan nem szabad mondani, a fülébe sugni.

Miss Jenny Saint Machin legnagyobb ámulatára hirtelen felugrott, kitérő örömtől felvilanyozva és kedves kiejtésével kiáltotta: „Ah ez a történet! Pompás! Még ezt nem ismerem!”

Saint Machin visszatért Párisba. Visszahívta Olympiát és a nélkül, hogy csak említést is tett volna előtte Tartempióni turistáiról, ismét elől kezdte felfeszakított viszonyát.

Uj főlspánváltozás. Zemplénmegye főispánja, Molnár István agg korára való hivatkozással — mint Sátoralja-Ujhelyről jelentik — a tavasszal beadja a lemondását. Utódjául Mailáth József grófot, illetve Andrássy Sándor gróf orsz. képviselőt emlegetik.

Minisztertanács. Tegnap délután minisztertanács volt a kormányelnökségi palotában, melyen a kabinet minden tagja részt vett.

Kínai bonyodalom.

— Távirati tudósítás. —

Berlin, október 11. A német sajtó gyanus szemmel nézi az oroszok eljárását Mandzsúországnan. A „Kreuzzeitung” így ír: Eddig Oroszország az egyedüli hatalom, mely a kínai zavarokból hasznot huz, mert minden czáfolat daczára tény, hogy Mandzsúországot, ha nem is annektálta, de megszállta, a mi roppant előnyököt biztosít neki. A „Berl. N. Nachr.” úgy véli, hogy az oroszok Mandzsúországból nem igen fognak többé kivonulni.

Tiencin, október 10. A németek azt a parancsot kapták, hogy a pekingjancuni vasutat szállják meg. A vonal többi részeit az oroszok szállták meg. Az angol csapatoknak csak a csingvantaui kikötő őrzését engedték meg. A francziák közül ma 5000 ember hat ágyuval elindult francia zarán dokok kiszabadítására, a kiket Csinghejenben fogva tartanak. Szombaton egy másik 300 főnyi francia csapat ment Paotingfuba és valószínűleg együtt operált egy 400 főnyi csapattal, a mely, hir szerint, ugyanakkor indult el Pekingből. Egy több, mint 400 emberből álló csapat, a melyet Pekingben visszatartottak, még ott van. A paotingfui expedíció valószínűleg elmarad. Híre jár, hogy gróf Waldersee pénteken nem akarta fogadni Li-Hung-Cságot. Waldersee néhány nap múlva Pekingbe megy.

Tiencin, október 10. A paotingfui expedíció elindulását péntekre tűzték ki. A németekből, angolokból, francziákból és olaszokból szervezett expedíciós hadtest 7000 emberből áll.

Hongkong, október 10. Szamcsunból jelentik: A Szamcsun mögött levő vidékről való lázadó holléte ismeretlen, de azt hiszik, hogy két hadállást tartanak megszállva az angol határtól mintegy tíz mérföldnyire. Tegnap 1000 főnyi kínai sereg érkezett Szamcsunba, mára ugyanannyit várnak. 10.000 főnyi indiai katonaságot Hongkongba rendeltek a bengáliai lánzsáslovások 16. ezredét és a hongkongi ezredet visszarendelték Szamcsunba. Az összes csapatok, a melyeket északról ide visszarendeltek, még e hó vége előtt ideérkeztek. Hir szerint a hatóságok arról értesültek, hogy novemberben általános lázadás fog kitörni a déli tartományokban. Ez idő szerint a jelek arra vallanak, hogy

a helyzet körülbelül úgy fog fejlődni, mint északon a boxerek lázadása. Egy francia csapatszallító hajó és az Asahi nevű japán hadihajó ideérkezett.

VIDÉK.

Meghíusult öngyilkosság. A mult napokban a tornai személyvonat elé — mint kassáról írják — nem messze Barcza állomástól oda vetette magát egy férfi. A lokomotivvezető azonnal ellengőzt adott, megállította a vonatot és az egész személyzet visszafelé indult az öngyilkos felkeresésére. Nagy volt azonban a csodálkozásuk, mikor nem messze a vonattól rábukantak a vágányok között az életuntra, a kinek néhány jelentéktelen hurzsoláson kívül semmi baja sem történt. Az ismerlent beszállították Kassára s átadták a rendőrségnek.

Leégett gyártelep. Borzalmas tüzesetről ad hírt komádi-i tudósítónk. Tegnap délután kigyuladt a szegedi kenderfonógyár részvénytársaság óriási, virágzó ipartelepe és porrá égett. A tűz a gépházban keletkezett s a szomszéd helyiségben fölhalmazott gyulékony anyagokra kiterjedve, csakhamar lángokba borította az egész épületet. A munkások jajveszékelve menekültek a szabadba s rémülten fogtak az oltáshoz a község lakosaival egyetemben. Azonban minden erőfeszítés hiábavalónak bizonyult, a pusztító elemet nem tudták megfékezni s a nagy gyár a fölhalmazott s óriási értéket meghaladó anyaggal együtt megsemmisült. Nagyan előmozdította a tűz terjedését az erős szél, amely messze távol ágra röpitette a gyújtó szikrákat. A kár megmérhetetlen, már csak azért is, mert a telepen többszáz szegény munkás ember kereste meg a mindennapi kenyerét. Hogy gondatlanságból vagy véletlenségből keletkezett e a tűz, ez ideig még nem lehetett megállapítani.

A sah Budapesten.

— Távirati tudósítás —

A Hungária-szálloda előtti kép ma s m változott. Nagy sokaság lepi el a Mária-Valéria és Kishid-utczákat. A szállodáva szemben lévő járdán a szépnem áll sorfalat s szivszorongva lesi, mikor lép ki a Nap-fia a szálló kapuján. Mindenik várja, hogy a nagy ur szeme egy pillanatra megakadjon rajta. A Valéria utczában diszruhás lovasrendőrök táboroznak.

A sah-láz még egyre tart. A szolgáltszemélyzetet meglátszik, hogy már belefáradt.

No de nem is csoda, napok óta éjjel-nappal talpon van az egész személyzet, hogy valami hiba ne essék s a hatalmas királynak ne legyen oka a panasza.

Nap fia annyira megkedvelte a fővárost, hogy valószínűleg még holnap is itt marad, pedig eredetileg úgy volt tervezve, hogy ma délben elutazik. Külömben a sahnak 16 darab podgyásza biányzik, a melyek Konstantinápolyból, valami tévedés folytán eddig még nem érkeztek meg. A sah kije-

Kostya János óra és ókszer-üzlete és javító-műhelye Széchényi-utca kis-templommal szemben.

Balla Lajos butorraktára, Kereskedelmi Akadémia épületében.

Szűts Károly özvegye fegyverműves és fegyverraktára Debreczen, Széchényi-utca.

Pájer József üveg, porcellán, lámpa és konyha berendezési nagy raktára

Mauk József ajánlja férfi szabó üzletét. Piacz-utca, Stenczinger-ház.

Békés Emil Piacz-utca 70. sz. fűszer, liszt, csemege és anyagárak üzlete.

lentette, hogy addig nem hagyja el a fővárost, a míg a podgyász meg nem érkezik.

A vásár még egyre tart. Különböző kezeskedők szorongnak a folyosókon s kínálják portékáikat. Ma már azonban csak azokat bocsájtották fel, a kik számlákkal vannak felrendelve.

A fejedelem ma kilencz óra tájban kelt s aztán egyenesen a fürdőszobába ment. Közel másfél óra hosszat fürdött a sah. Tizenegy órakor még senki sem tudta, vajjon megy-e a hatalmas ur valahová.

Ma délelőtt különben senkit sem fogadott.

Igen érdekes jelenet játszódott le ma a szálloda folyosóján. A sah a folyosón végig ment s az egyik ajtónál megpillantotta a fezesen álló rendőrt, a kinek mellét még nem díszítette a zöld szallagos nap- és oroslán-rend.

A sah a rendőrhöz lépett s ujjával a rendőr mellét érintve, kérdezte:

— Nix, nix?

A rendőr tagadólag rázta a fejét, jelezvén, hogy bizony még nincs ordó.

A sah állítólag elrendelte, hogy mindazok a rendőrök, a kik eddig szolgálatba voltak kivezényelve, mindjárt ellátásának rendjelekké. Tehát imét egy nagy koffer fog kiürülni.

A sahnak különben nagyon tetszik a lovasrendőrségünk. Több ízben nyilatkozott róluk elismerőleg. Azt mondja, hogy nagyon szép katonák. Tegnap, a mikor a városligetben kocsizott, Kolossa rendőrfelügyelő lova tűnt föl neki. Oda szállította Kolossát, a ki állandóan a leibgárdájában van a hosszasan nézegette lovát, a melyen a rendőrfelügyelő ült.

SZÍNHÁZ.

Francillon A francia színmű irodalom egyik kiváló alkotásának, Dumas Francillonjának előadása gyönyörködtette tegnap este a színház kis, de válogatott közönségét. Az érdeklődés központja T. Halmy Margit, társulatunk igazi büszkesége volt. Francillont ezt a com il faut asszonyt játszotta azzal a fényes sikerrel, amelyet csak igazi tehetséggel megáldott művésznők, a színpad érdekes világának hivatott tagjai képesek megteremteni. Első jelenéstől az utolsóig művészete varázsával bilincselte le a közönség érdeklődését. Amennyi pajkosság, kacérság és hiúság volt abban a jelenésben, mikor lázas sietséggel bontja ki a haját, hogy a hosszú, dus fürtökkel dicsekedjék; annyi kedvesség, szelidség és határtalan szeretetreméltóság ömlött el a játékan, amikor férjéhez simul s gyöngéden igyekszik maradásra bírni. Ennél csak a második felvonás nagyjelenésében domborult ki hatalmasabban az ő művészi ereje, de már akkor a közönség frenetikus tapsviharral kötszer, nyílt színen hívta vissza. Áhitattal halgattuk és hallgatta mindenki szavait, amikor hitvesi hűsége, gyermeke és férje iránt való szeretetéről szólt. Aki így tud a szívekhez szólni és a közönség kedély világán uralkodni, az méltó arra a babérra, melyet

Goldstein Karolina Orvosi elismérésben részesült Első Magyar mellfűzőgyára Debreczen, Főter. Ajánlja mellfűzőkülönlegességeit.

Kegyes Ferencz legnagyobb legnagobb sarkóraktára Rank-velata

éppen a debreczeni közönség oszt olyan farkon.

Jeles partnere volt Komjáthy János Riverolles Lucien szerepében és bárha jelenései során Francillon iránt érzett szeretetéből keveset mutatott is, alakításán mégis nagyon sok olyan művészi vonás ömlött el, amely a szerep gondos tanulmányozására vallott.

Nem volt azonban szerencsés választás Schmithné szerepét Breznay Annára osztani. Az ő játékból erősen hiányzott az a fiomság, simaság sőt előkelőség is, amelyet a Francillon salonnjának egy ilyen kiváló tagjából vagyis inkább annak személyesítőjétől joggal elvárhatunk. A harmadik felvonásban szimulált fájalmába se tudott annyi erőt s annyi igazságot önteni, amennyi éppen a Francillon megtévesztéséhez szükséges. Játéka a jógyekezetten alig emelkedett felül.

Odry sem birt felmelegíteni bennünket. Annál kellemesebben tapasztaltuk azt az eleganciát, biztosságot és természetességet, amely a Pataky Béla alakítását tette értékessé előttünk. Mélyen megfontolt, átértézt és kitünően kidolgozott alakítás volt ez.

Tanay kis szerepében is figyelmet ébresztett. Szathmáry is elfogadható nyújtott, jölehet a második felvonásban, mikor a lovász pikáns történetét meséli, egy kissé diszkrétebb színezés, — különösen ha hölgy is van a szalonban — inkább rávallott volna Riverolles marquisra.

Kellemesen lepte meg a közönséget a Komjáthy újabb áldozatkészségét dicsőítő új szalon szabadiszlet, amelyet Gyöngyösi Viktor izléssel festett meg.

Műsor:

Szombaton, okt. 13-án, bérlet 12. sz. "C" — negyedszer: *A csillag fia* (Bar-Kochbar). Énekes legenda 5 képben.

Vasárnap, okt. 14-én két előadás. Délután 3 órakor félhelyárakkal *Liliom Klári*. Eredeti népsz. 3 felv. Irta és zenéjét szerzette Dóczy József. Este 7 és fél órakor, bérletszünetben, újdonságul először *Az anyaföld*. Eredeti magyar népdrama 3 felv. Irta Géczy István.

ÚJDONSÁGOK.

* A polgármester jubileuma alkalmából, a jövő héten csütörtökön este fél hétkor tartandó lámpionos menet — mint irtuk — felette impozánsnak, gyönyörködtetőnek ígérkezik. Az egyesületek egymásután jelentkeznek a menetben való részvételre s az eddig már körülbelül ezer lámpionoshoz csatlakoznak még a tegnap bejelentett egyesületek is. Tegnap ugyanis az István gőzmalom munkásaiból alakult önképző-egyesület elnöksége jelentette be, hogy egyesületük köréből *kilenczvenen* vesznek részt a menetben. A debreczeni kereskedő társulat *husz*, a Petőfi dalkör *ötven*, a polgári kerékpáros-egyesület *husz*, a kerékpáros-egyesület *tizenöt* lámpionossal jelentkezett. Ezzel egyidejűleg értesítjük az érdeklődő nagyközönséget, hogy a

Deutsch Ede varrógép és kerékpár gyári rak-tára. Singer gépek 30 fttól. Piacz-utca 73. Dr. Tihanyi-ház.

Schwarz Viktor szepességi kész fehérneműek áruháza, Simonffy-utca városi házbázis-épület

Bika-szálloda disztermének páholyait úgy a diszközgyűlésre, mint a bankettre a hölgyközönségnek engedte át a rendező-bizottság. A hölgyek tehát, a kik a jubileumi ünnepség e két mozzanatára páholyjegyet óhajtanak, szíveskedjenek ezért a városháza I. emelet 7. számú szobájában Mihalovics Gyula pénztárhoz fordulni, aki készséggel és díjtalanul szolgáltatja ki a jegyeket. Azok pedig, akik a banketten részt óhajtanak venni, bankettjegyeiket Szentkirályi Tivadar főtéri üzletében már máától kezdve két forint ötven krajczárjával megválthatják.

* A hadkötelesek összeírása. A honvédelmi miniszter utasítására a megye alispánja körrendeletet intézett az összes járások főszolgabiráihoz, a mely körrendeletben jövő év márczius havában sor alá kerülő hadkötelesek és a 19-ik életévüket elért népfelkelők összeírására vonatkozó utasítások vannak. A körrendelet főbb pontjai a következők: Az állás alól való fölmentések iránt a kérvények november hó végéig nyújtandók be az illető főszolgabírók útján; az álláskötelesek illetőségi viszonyai sürgősen rendezendők és a megállapított illetőségről az illetők születési helyhatóságát rövid uton kell értesíteni; végezetül pedig a legutóbbi korosztályba tartozó hadköteleseket, nemkülönbön azokat, akiket törődöttség miatt mint népfelkelőket orvosilag meg kell vizsgálni, jegyzékbe kell foglalni és ezen jegyzékek az alispáni hivatalhoz december 20-ig beeterjesztendők.

* **Petőfi és Kósa Barna.** Illyés Bálint orsz. képviselő „Sárosvár romja” című költeményt küldött Jókai Mórhoz, amelyről azt hitte, hogy Petőfi Sándortól származik. Jókai Mór is úgy vélekedett, hogy a költemény. Petőfi ismeretlen műve és azt lelkes czikk kíséretében előbb német fordításban, aztán magyarul is nyilvánosságra hozta. Miután Petőfi „Napló”-jának egy helyén csakugyan említést tesz Sárosvárról szóló költeményének létezéséről s a szóban levő versben olyan érzelmek szólalnak meg, amelyeket szívesen énekelt meg Petőfi, mindenki örömmel nyugodott meg abban, hogy Petőfinek eddig ismeretlen versét fedezték fel, amely csak ugyan hangzatos is. Hanem az öröm korai volt, mert amint Horváth Öljön dr. eperjesi akadémiai tanár, az „Eperjesi Lapok”-ban „Petőfi verse a sárosi várról” című érdekes tárczacikkében kifejti, *azt a verset nem Petőfi, hanem Kósa Barna*, az eperjesi jogakadémia egykori növendéke, a „Debreczen” egykori szerkesztője, jelenleg debreczeni ev. ref. egyházi tisztségviselő írta. Olvasható az Kósanak 1890-ben megjelent kötetében, „A sárosi rom” cím alatt, az 53-ik lapon.

* **Natv. Hadnagy** (a 14 éves leányhoz): Haza mégyez már a fürdőből?

— Bakfis: Igen, hadnagy ur.

— Hadnagy: Nos akkor add át tiszteletemet kisasszony nővérednek.

— Bakfis: És csókot nem küld?

Neubauer János Stenczinger szállodával szemben. Ajánlja ujjavitott ruganyos aczél sodrony ágybetéteit s a megtárgaltakat átalakítja.

Emke kávéház hetenkint háromszor zeneestély. Színház után hideg fénygott kapható.

* Pisztolypárbaj Debreczenben.

Bizonyára emlékeznek még olvasóink arra a tiltakozó gyűlésre, melyet a főiskolai ifjuság szept. 19-én a budapesti egyetemi kör ügyében tartott. Ekkor városunkban tartózkodott a pesti ifjuság részéről többek közt *Köpösdý Dezső*, az egyetemi kör tavalyi elnöke is, kit a gyűlés után szerepléséből kifolyólag *Mandel Béla* sértő kifejezésekkel illetett. *Köpösdý* provokálta Mandelt s az ügy hosszas tárgyalás után, ma délután, fegyverbíró-sági ítélet folytán pisztolypárbajjal intéztetett el a honvédhuszáraktanya lövöldjében. — *Mandel Béla* segédei voltak: dr. *Magoss György* és *Komjáthy János*, a *Köpösdý Dezső* segédei: *Kun Béla* és *Fráter Ernő*. Mint orvosok voltak jelen a *Mandel* részéről: dr. *Balkányi Emil*, a *Köpösdý* részéről: dr. *Péchy Henrik* fővárosi orvos. A párbaj egyszerű golyóváltásra ment, 25 lépés távolságból. *Köpösdý*nek, mint sértett félnek első lövési jogával. *Köpösdý* lőtt, nem talált, *Mandel* azonban nem élt a lövés jogával. A felek kibékültek.

* A tanári körből. A debreczeni tanári kör f. hó 14-én vasárnap délelőtt 10 órakor tartja ez ideig alakuló közgyűlését, melyen megválasztja tisztikarát és a melyre a fővárosból, mint vendégek lejönek dr. *Beöthy Zolt*, az orsz. tanáregyesület elnöke, dr. *Negyessy László* az egyesület főtitkára, *Kajner Ferencz* a Tanáregy. Közöny szerkesztője.

* Klubot a nőknek! Az utóbbi időben, hogy a nőemancipáció áramlata oly nagy mértékben terjedt el, fölmerült annak a szükségessége is, hogy az egyenjogusított hölgyek a férfiak példájára klubokat alakítsanak. Budapesten már két év előtt alakult meg az első „hölgyek klubja” a Parkklub kebelében és ekkor leplezetlenül irták meg a lapok, hogy a hölgyeknek bizony nem igen való a klubélet. És az idő rá is vezette a kezdeményezőket e tapasztalatra, amennyiben a hölgyek klubjában lassankint kezdett kihalni az élet és ahogy az újdonság varázsa eltűnt, elmaradtak a hölgyek is. Mindezeket abból az alkalomból említjük fel, hogy a bécsi előkelő társaság hölgyei „Bécsi hölgyek klubja” elnevezéssel hasonló intézményt alakítottak meg. A N. W. T. hosszabb cikkben emlékezik meg róla, mondván, hogy csak a nők erélye és tettereje volt az, mely aránylag rövid idő alatt megalakította e klubot. Célja főbb vonásaiban majdnem ugyanaz, mint a budapesti hölgyek klubja: bármily állásu művelt hölgynek találkozási, neutrális egyesítőül akar szolgálni. A bécsi sajtó nagy jövőt jósol a klubnak és méltán, ha az tényleg bármily állásu nőnek fog barátságos találkozóhelye lenni.

* Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.

Értesítetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferencz-utcai izr. templomban az istentisztelet további rendelkezésig a következő időben fog tartatni. Köznapokon reggel 6 órakor, este 5 órakor. Szombat és ünnepnapokon d. e. 9 órakor, d. u. 4 órakor. — Péntek és ünnepnapokat megelőző este 5 órakor. A f. hó 15-én eső ünnepnapon reggel fél 7 órakor „Haskomali”-val egybekötött „Mazkir” fog tartatni; a fő-istentiszteleten a „Mazkir” d. e. 10 órakor fog tartatni.

* Öngyilkos aggrastyán. Tegnap délben egy öreg majoros vált meg az élettől *Kertész József*nek hívják, aki utóbb a Bethlen utcán lakott egy jómódu polgárnál. Tegnap lehangolt volt egész nap. Hívták ebédelni és nem ment. Azt még látták, hogy valami kötelet vett elő, de semmi reszra sem gondoltak. Később újra az öreg után néztek, de akkor már ott csüngött az öreg a félszerben. Felakasztotta magát. Ha akkor mindjárt levagják a kötélről, talán még megmenthették volna. E helyett azonban orvosért szaladtak s mire az orvos megérkezett, a szerencsétlen ember már halot volt. Holttestét rendőri intézkedésre kiszállították a kózkórházba s onnan fogják eltemetni. Hogy mi birta rá az öngyilkosságra, nem tudják.

Halestély. Márkus Jenő Dréher sör-csarnokában ma Pénteken egésznap halászlé, este nagy „Halestély” lesz a Magyaritestvérek zenekarának hangversenye mellett.

* Márkus Jenő „Dréher-sör-csarnokában” naponta nagy választékban kapható zónavillásreggeli. Különlegességek: Korona sör, a la pilseni, minden időben frissen csapolva. Kellemes nyári kert.

* A városi nyomda kiadásában november hó elején megjelenő „Debreczeni Képes Kalendárium”-ra már most felhívjuk Olvasóink figyelmét, mely ugy tartalmára, mint kiállítására nézve — előre tudjuk — nagy keresletnek fog örvendni, mivel az ujonnan be rendezett kiadó nyomda mindent elkövet, hogy városunk, illetve megyénk közönsége egy oly naptár birtokába jusson, mely nélkülözhetetlenül váljék minden háznál. A „Debreczeni Képes Kalendárium” mindenre kiterjedő magában foglalja a naptári részen kívül városunk, megyénk hivatalos adatok alapján összeállított pontos cím-tárárt, a legjobb írók közreműködésével több ivre terjedő szépirodalmi része szébbnél-szebb képekkel lesz változatossá téve s hozza az egész ország vásár-jegyzékét. — Nagyszámu hirdetői közt található a város és megye elsőrangú kereskedői és iparosai. — Szóval a „Debreczeni képes kalendárium” oly naptár lesz, melyre már rég szükség volt s a hiányt pótolva, a városi nyomda a legjobb reménnyel ajánlja a nagyközönség pártfogásába.

* Színház után a Márkus Jenő „Téli-kert” éttermében választékos friss vacsora, különlegességek, Korona-sör a la Pilseni, színház után is frissen csapolva, áll a közönség rendelkezésére.

TAVIRATOK.

A Csáky grófok hitbizománya.

Budapest, október 11. A Csáky grófok hitbizományát a hitelezők kérelmére a kuria törölte. Tizennyolcezer kat. hold kilencz millió értékben felosztatik a Csákyak öt törzsében, akiknek feje: Csáky Albin. A felosztási tervezetet Nagyváradon készítik. mert Biharban is nagy birtokuk van.

Öngyilkos házaspár.

Budapest, október 11. Münchenből távirják, hogy *Korbes udvari tanácsos*, egyetemi tanár a feleségével együtt öngyilkosságot követett el. Mindkettőjük gyógyíthatlan betegségük miatt vált meg az élettől. *Korbes* tanár 70 éves, a felesége 60 éves volt.

A kínai császárné halálhíre.

Budapest, október 11. Brüsszelből a kínai császárné halálhírét jelentik. A hírt még nem erősítették meg.

A főrendiház elnöksége.

Budapest, október 11. A király tudvalevőleg báró *Kemény Kálmán*t nevezte ki a főrendiház második elnökévé. Ez a kinevezés Csáky és *Ernuoszt* kinevezésével együtt a hivatalos lap e hó 14-iki számában jelenik meg. Báró *Kemény Kálmán* tegnap már Budapestre érkezett.

Kétszázötven kérvény.

Budapest, október 11. *Molnár Béla* képviselő két nap alatt elkészült a szünidő alatt beérkezett kétszázötven kérvény elintézésével. A kérvények közt van *Tóth János* hajdu szoboszlói polgáré is, aki arra kéri a képviselőházat, hogy ötszáz forint évinnyugdíj t szavazzon meg neki. A kérvény beadójaként *Tóth János* van megnevezve, tehát a házszabályoknak megfelelőleg egy képviselő neve. Minthogy azonban utólag kiderült, hogy *Tóth János* — nem *Tóth János* képviselő, a kérvény tárgyalanná vált.

Az orvosok Széll Kálmánánál.

Budapest, október 11. Ma délután az országos orvos-szövetség küldöttsége tisztelgett *Széll Kálmán* miniszterelnöknél és *Gullner* belügyi államtitkárnál, előterjesztve az orvos-szövetség memorandumát, mely több pontban foglalja magában a magyar orvosi kar kívánalmait. A memorandumban foglalt kívánalmak a következők: Az elégtelen dotálású kör-orvosi állások betöltése az állam pénzbeli hozzájárulásával tétessék lehetővé s a tulsok községből álló körök kissebbitessenek meg. Az orvosi

fizetések méltányos kiszabása lehetőleg még az államosítás előtt nyerjen elintézés. A községi és körorvosi fizetések a megyei pénztárakból utalványoztassanak ki, ugyancsak az utazási általányok, melyek megfelelő összegben szabadok ki. Kéri még az orvosok a községi és körorvosi lakáskérdés sürgős rendezését, a gyógytári díjaknak a vagyonosokkal szemben való megállapítását, szigorú intézkedéseket a kuruzslás ellen, a tisztiorvosi vizsgálatok megszüntetését, illetve átala kítását s végül az 1876. évi XVI. t. cikk revízióját az orvos-szövetség meghallgatásával. Széll Kálmán kedvező fogadtatásban részesítette a küldöttséget, ki elöntve, hogy a közegészségügy állami érdek lévén, ebből a szempontból fogja a memorandumban foglalt kívánalmakat latba vetni.

Óriási vihar Bécsben.

Budapest, október 11. Bécsből jelentik, hogy ott az eddig meleg, mondhatni nyári időjárás ma hirtelen megváltozott. A levegő erősen meghűvösödött csakhamar óriási vihar követte a hirtelen légváltozást. A vihar, melynek több áldozata is van, szerencsére nem tartott sokáig, de a hideg azóta folyton tart. A hirtelen hőmérséklet változás különben Budapesten is ugyancsak érezhető.

A királyné kastélya.

Budapest, október 11. Athénból táviratilag jelentik: Alapítvány az a hír, mintha az „Achilleion“-t, Erzsébet királyné pompás villáját egy társaságnak adták volna el, mely ott játékbarnagot akar nyitni. A napokban érkezik Korfuba Roteck osztrák ezredes, hogy Ferencz József király megbízásából az összes műtárgyakat elvigye az Achilleionból, melyet azután a király egy magas állású személynek fog ajándékozni, akinek nevét még titokban tartják.

Az angol választások.

London, október 11. Ma reggelig megválasztottak 355 kormánypárti, 128 szabadelvű és 77 nacionalista jelöltet. A kormánypárt 27, az ellenzék 25 mandátumot nyert. Campbell-Bannerman S ichingben újra megválasztották 630 szavazatnyi többséggel. 1895-ben ugyanott 1027 szavazatnyi többség volt.

A bur háboru.

London, október 11. Roberts lorddal együtt Buller tábornok is haza fog térni és a főparancsnokságot Dél-Afrikában Kitchener tábornokra fogják ruházni. A „Daily News“ szerint Roberts október utolsó hetében utazik el Afrikából.

Fokváros, október 11. A hollandus lelkészek gyűlést tartottak, melyen 23 szavazattal 4 ellenében megbotránkozásuknak adtak kifejezést az

angol hadviselés fölött, mely nemcsak az egyháznak van ártalmára, hanem a hívők javait is elpusztítja. Steytler, a gyűlés elnöke, beszédében elítélte az angoloknak azt a barbárságát, hogy oly farmokat gyujtanak föl, ahol csak nők és gyermekek tartózkodnak.

Zola az esküdtek előtt.

Páris, október 11. A kamarákat november 6-ára fogják egybehívni. — Zola Emil október 27-ére ismét a versaillesi esküdtszék elé van idézve; természetesen a tárgyalást ismét elgákfo halasztani.

VEGYES.

Krüger európai lakása. Krüger, ha Európába jön, vagy Triesztben, vagy Marseilleben fog kiszállni s onnan Belgiumba megy. Ott tölti a telet és nem Hollandiában, mert ennek nedves levegője esetleg árthat egészségének. — Oswalt Gualtheri d'Aymeries gazdag földbirtokos följánlotta Krügernek anderlehti kastélya egy részét, szükség esetén az egész kastélyt, mit Krüger el is fogadott s hátralevő napjait itt fogja végig élni, távol elveszett hazájától.

Gyémántcsempészes kutyával. — Az Egyesült-Államok és Canada egyik határvárosában egy színésznőt tartóztattak le, mert furfangos módon gyémántot csempésztett át a határon. A színésznő ugyanis rendszeren két napig éhezett a kutyáját s aztán olyan húst adott ennie, a melyben gyémántok voltak elrejtve. A határon tul valsmi módon megint napfényre hozatta a gyémántokat. A csempészetet úgy fődőzték fel, hogy a kutya az állomáson gyanus szűkülés között mult ki s mikor ezért fölbonzolták, megtalálták a gyomrában a gyémántokat. A ravasz hölgy ilyen módon százezrekre menő gyémántot csempésztett át, mignem most rajtavesztett.

A lustaság szektája. Kiebben van egy sajtóságos vallásfelekezet: főhitelve a lustaság. A híveket a szekta alapítójának: Corrado Malewaving-nak neve után malewancsivák-nak hívják. Malewaving ur csak rövid idővel ezelőtt szabadult ki az örültek házából és legelső dolga az volt, hogy felsapott apostolnak és egyedül üdvözítő új vallásának elveit kezdte prédikálni. — Pompás gondolkodásra vall, hogy tanítását a bibliának következő mondására alapítja: Nézzétek csak a mező liliomát, amely nem dolgozik. A malewancsivák az idézett mondas szerint liliomnak képzelik magukat s nem is dolgoznak egyebet, csakis a legszükségesebb házimunkát, sőtét, durva ruhában járnak és gyümölcsessel táplálkoznak.

Két gyermek tűzhalála.

— Saját tudósítónktól. —

Megrázó szerencsétlenség történt vasárnap délután Kun-Ágota község-

ben. Két kis gyermek esett áldozatul a szülői gondatlanságnak. Vasárnap délután tűzilárna verte föl Kun-Ágota község lakosait. Lika Mihály gazdálkodó háza gyuladt ki s hamarosan a földig égett. A gazda és felesége Batonyán jártak. Oda vitték meg nekik a veszedelem híreit. A szülők lelkenedve futottak haza, de mire Kun-Ágotára értek, a házuk már elhamvadt s a lángokban bennégett a 2 és fél éves Mihály és az 1 éves Róza nevű gyermekük.

Reggel távoztak el a szülők hazulról. Batonyán akadt sürgős dolguk s oda mentek, a két gyermeket pedig bozárták a szobába. Alig távoztak el a szülők, bekövetkezett a szerencsétlenség. A két kis gyermek játszott egy ideig. Később beleuntak a játékba és más szórakozás után néztek. A fiu kiment a konyhába és gyufát hozott onnan s azon mulattak, hogy a falon végig húzott gyufa, hogyan lobban lángra. A játék közben az égő gyufától tüzet fogott a kis leány ruhája.

A fiu ekkor megrémült és menekülni igyekezett, de a bezárt lakásból nem tudott kijutni. A tűz ekkor már egyre terjedt és hamarosan lángok közt állott az egész ház. Mire az összefutott lakosság a tüzet eloltotta, a két gyermek föliamerhetlenül égett a tűzben.

CSARNOK.

A várrom tündére.

— Regény. —

Irta: THAN GYULA.

(Folytatás.)

Andor haladt újra elől. Az égő kis szilánkot magasan tartotta fel s ahogy gyenge fénye jelölte előttük az utat, heladtak. Alig tettek a hatalmas oduban néhány lépést, előttük egy korlát állott, amely nagy mélységtől tartotta vissza őket.

— Nem jó helyen járunk! — jegyezte meg Andor. — Nees gondolkozni töprengeni való időnk, vissza kell mennünk.

Bábolnayné volt az, aki visszafordult, de a szilánk lángja újra elaludt, nagyon sok bajuk volt az apró fadarabakkal, hamar megtagadták a szolgálatot, mindig újat és újat kellett gyujtaniok s így természetesen számítá ukuál gyorsabban fogytak a szilánkok. Ha Bábolnayné ügyeskedett, akkor az alvófélben lévő fácskánál még meguyjthatták a másikat, de ha elgondolkozott és a szilánk lángja elaludt, akkor mindég egy-egy új szál gyufa is fogyott. Már pedig a piczi kis gyujtónak még soha az életben nem volt ilyen értéke előttük mint most.

Az első odu, ahová bementek nem vezetett utjukhoz. Most már nem tehetek egyebet, sorra kellett kisérteni valamennyit. Háromból, négyből is visszatértek, egyik helyen sem találtak olyan cseppkőalkotmányt, vagy olyan nevezetesebb kelyet, a melyről visszaemlékeztek volna, hogy merre kell haladniok, ha ki akarnak érní a pokolnak tetsző aggteleki cseppkő baráncborzalmas odujából.

Ujra megkísérlettek kettőt s a másodikkal Andor örömtől ittasultan kiáltott fel: — Végre jó helyen vagyunk. Erre a helyre jól emlékezem, most már bátorsággal haladhatunk előre. De siessünk. Egy-egy perc soha sem volt drágább számunkra, mint most.

Iren és Bábolaayné lelkesen követték a sietve elől haladó Andort.

(Folyt. köv.)

SZINLAP.

Ma pénteken „B” bérletben:

Névtelen levelek

Böközát 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Lacruette, szobrász	— Pataki Béla.
Marceline, a felesége	— T. Halmi M.
Leperchoi) Marceline	— Nagy Gyula.
Leperchoiné) szülei	— Szigeti L.
Ribaent, orvos	— Bartha I.
Piganiol, cellista	— Tanay F.
Oktavia, a felesége	— Kiss Irén.
Capuron	— ifj. Szathmáry.
Capuronné	— Breznay A.
Fanny)	— Makrayné A.
Nellia) növendékek	— Sziklay Valér.
Sarah)	— Országhné.
Seraphin, házmester	— Sziklay M.

Holnap szombaton „C” bérletben:

A csillag fia (Bar-Kochba.)

Énekes legenda 5 képben.

12786

1900

Pályázati hirdetés.

Debreczen sz. kir. város világitási vállalatánál 1901. évi január 1. napjától a következő állások fognak be tölteni:

a) könyvvezető és levelező, évi 2000 kor. fizetés, 400 kor. lakáspénz és 100 korona világitási és fűtési átalánnyal,

b) pénztárnok, ki egyszerűs mind irodai teendőket is végez 1600 kor. fizetés, 300 kor. lakáspénz és 100 kor. világitási és fűtési átalánnyal,

c) művezető 1600 kor. fizetés, természetbeni lakás, fűtés és világitással,

d) pénzbeszedő 1200 kor. fizetés, 200 kor. lakás, 60 korona világitási és fűtési átalánnyal. Ezenkívül a világitási vállalat üzleti szabályzatának 34. §-a értelmében megállapítandó jutalék.

Ezen állások egyelőre ideiglenesen 1/4 évi felmondással töltenek be, a végleg és nyugdíjképes alkalmazás későbbi határozatnak van fenntartva.

Ezen állások közül az a) b) és d) pont alattiak az az a) könyvvezetői, a pénztárnoki és pénzbeszedői az egy évi fizetésnek megfelelő óvadék letételének kötelezettségével járnak.

Ezen óvadék készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban Debreczen sz. kir. város házipénztáránál letétbe

fog helyeztetni, a kamatok a letevőt illetik.

Felhívhatnak mindazok, kik ezen állások bármelyikét elnyerni óhajtják, hogy ez iránti kérvényüket előképzettségüket, és eddigi alkalmazásukat fel-tüntető okmányaikkal egyetemben Debreczen sz. kir. város Polgármesteri hivatalához f. év október hó 31-ik napjának délutáni 5 órájáig adják be.

Debreczen, 1900. október 11.

A városi tanács.

BUTOROK

a legnagyobb lasztékban, jutányos árban, izléses és legszolidabb kivitelben csakis

KILLER EDE

butorgváros, cs. és kir. udv. szállítónál, **DEBRECZEN, a főpiacz, a főtőzsdével szemben,**

kaphatók, hol úgy a legszerényebb, mint a legdiszesebb menyasszonyi ke-lengyék, szobaberendezések és diszitések kifogástalanul eszközöltetnek.

INGATLANOK FORGALMA.

Kis János és neje Bajdó Zsuzsánna veszik a debreczeni 4553. sz. jtkvben 8656-hrsza. 7 hold 1180 négyszögöl ujosztásu földet Harstein Pétertől 3172 koronáért.

Nagy Lajos és neje Tóth Eszter veszik a debreczeni 4174. sz. jtkvben 4154/a hrsza. foglalt ujkerti szőlőt Kovács Mihály és neje Nagy Sárától 2600 koronáért.

Szabászati- és nőiruhavarró tanintézet.

Van szerencsém az érdeklődő hölgyközönségnek tudomására hozna hogy a francia és angol módszer szerinti

szabászati- és nőiruhavarró tanintézetemben

évi Október hó 15-én új tanfolyamot nyitok, ahol személyes vezetésem alatt kizárólag intelligens hölgyek a mintarajzolás és varrásban alapos kiképzést nyernek.

Teljes tisztelettel:

Weisz Berta,

Piacz-u. 70. sz. Dr. Fráter ház.

ANTAL VINCZÉNÉ

szabászati és női ruha varroda terme.

Debreczen, Csapó-utca 18. szám. (gyógyszertár udvar.)

Van szerencsém a nagyérdemű hölgy közönség becses tudomására hozni, miszerint a budapesti és bécsi tanulmány utamról, a hol is a női divat ágához tartozó szabászatban és annak előállításában kiképeztetésem nyertem; hazaérkeztem és annak önálló folytatását megkezdtem.

Ezen a téren nyert bő tapasztalataim reményleni engedek azt, hogy **a női divat** legkényesebb igényei- nek, melyek a b.-pesti, bécsi, valamint a párisi divatlapokban megjelennek elvállalhatom, oly darabok, mint **zakettek, felöltők, melyek férfi szabó munkát igényelnek; férjem Antál Vincze** műhelyében foglalkozom, melyek mellett készíttetni.

Magamat a nagyérdemű hölgy közönség figyelmébe ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel:

ANTAL VINCZÉNÉ.

Szabászat tanítására hölgyek felvétetnek.

Keil-lakk.

(Glasur)

legkifőbb mázó-lakk-ször puha padló számára.

1 nagy palack ára frt 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képek stb. bearanyozására.

1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz.

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.

1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Miundenkor kapható: **Szent-Királyi Tivadarcegnél, Debreczenben.**

Apró hirdetések.

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 8 fillér.

Apró hirdetések előre fizetendők.

4 nyilas 8869 ö1 tanyás újföld az on-dódi megállóhoz közel, eladó. Teher 4000 ft. — Hatvan-u. 34.

Kitünő elárusító rövidáru üzlet vagy bazárban alkalmazást keres. Hatvan-u. 49.

Okleveles tanítónő kitünő bizonyítványokkal elemi, vagy polgári iskolai növendékekhez nevelőnőül ajánlkozik. Kut-u. 122.

Alkalmazást nyer egy jó írásu fiatal ember, ki ügyvédi irodában már működött Dr Balázs Bertalan ügyvédnél Battyányi utca 18.

Üzlet helyiség modern portálak, minden szakmának alkalmas a hungária kávéház mellett november-től kiadó. Bővebbet Frank Rezsónél Bika szálloda mellett.

Pártoljuk a hazai ipart! Grünfeld Adolfnál a Kis templom bazárban saját készítményű férfi-fü és gyermek ruhák a legjutányosabb árban kaphatók.

Adler-féle Tajték pipák, szipkák

egyedüli gyári raktárát bírom D. bre-czen és vidékére, — a n. é. közönség legjutányosabban beszerezheti a leg-jobb minőségű gyártmányból szükség-ségét műiparú üzletében illő tisztelettel
Szent-Királyi Tivadar.

Deutsch Ignác férfi szabó-üzlete Frohner-szálloda épület. Valódi bel- és külföldi gyapjú szövetekből készít öltönyöket olcsó árban.

Kiss Ignác épület és díszmű bádogos, Debreczen. Piacz-u. 34. szám. Elvállal mindenféle bádogos munkát, valamint villany csengő berendezést és javítást jutányos árban, ugyszintén különlegességi bádogos munkákat pontosan készít.

Egy külön bejárati utcai butorozott szoba kiadó. Vár-u. 6.

Kiadó lakás. Piacz-utca 30. sz. Tamássy házban egy emeleti 3 szobás lakás ügyvédi irodának igen alkalmas, November 1-től kiadó. Értekezhetni Tamássy Bólánál, Szent-Anna-utca 4. sz.

Friss sertés hús zsirnak való és háj naponta kapható: Somogyi Gyuláné hentesnél. Csapó-utca 4. sz.

Ujdonság velenői ruhakelmékben nagy választék, igen jutányosan beszerezhető Márton Gyula női és férfi divatüzletében, Bika szálloda mellett.

Üzlet áthelyezés miatt olcsó árak

Üzletem áthelyezése miatt, vagyok bátor a n. é. közönséget értesíteni, hogy dusan berendezett

lámpa-, porcellán-, üveg- és tükör áru

raktáram árait mélyen leszállítottam, miért is előnyös beszerzési forrásra tisztelettel felkérem.

Jó minőségű Csillárpetróleum házhoz szállítva.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri

tisztelettel

Lám Sándor

Debreczen, Piacz- és Hatvan-utca sarkán.

Ebédli és Salon lámpák.

Melyik a legjobb szépítő folyadék?

MOLLITERGIN

mely puhává, fehérré, üdévé teszi az arcz és kéz bőrét, nem zsiroz teljesen ártalmatlan.

Hatása meglepően gyors.

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits J.

a Kigyóhoz címzett gyógyszerárában Debreczenben.

Az általam leggondosabban összeállított tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerárában.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 50 krajczar.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota).

